

Maktubm gɛn Jak

Kupm mɛtn taar taadjeki

doobm gɛn dooy maktubm gɛn

Jak

Maktubm kɛn Jak raanɪn se tec aan gɔɔ taar kɛn deba iin taad naan jeege tu. Taaringe se, gɛn dooy jeege ɔɔ gɛn kɛdn kaay kaama eglizge tun k'tondɛ gɔtɔ ɓaa se paac. Jee al-Masigen naan raanden maktubm ara se, 'tɛdn Yaudge. Maakɪ maktubiɪ ki se Jak taadden ɔɔ k'je doobm kɛn j'an jeel-taara. Kɛse je deekɪ ɔɔ naade k'king do taar kɛn k'dooyde jaay naade k'took k'j'aal maakde do ki se. Ko taar kɛn naan je taada tap tap maakɪ maktubiɪ ki se, naan je taadn ɔɔ kaal maakɪ do Isa ki ute tɛd nakgen bɛɛ se, ɓaa taa naap ki (kon 2.14-26). Nakɪ jaay maktubm ese je ɔɔ jeege 'tɛd se naan toof tal: naan taad ɔɔ debm aalga maakiɪ do Isa ki se ɓo, bɛɛ sum eyo, num an taadiɪ maakɪ naabiɪ ki toofn tal. Taa naan se ɓo: aan gɔɔ debkilimi kon teecga num ooy se, kaal maakɪ kɛn do Raa ki jaay ɔɪ tɛd bɛɛ ey se, tec bin kici (kon 2.26).

Jak tɛd tɔɔɛ jee Raage tu

¹ Kɛse maam Jak m'debm tɛdn naabm *Raa ɔɔ gɛn Mɛljege Isa *al-Masi ɓo m'raan m'olsen tɔɔsum naase jee Raage tun wɔkkiga taa naange tun gɔtɔ ɓaa se paac se.

Kɛn nakɪ ɔɪn jaay aanga dose ki num

² Genaamge, ken nakŋ ɔŋ jaay aanga dose ki num, ɔŋki maakse 'raapo.

³ 'Jeelki, nakgen ɔŋ se jaay aan dose ki se, taa kaal maaksen ken naase aalki do Raa ki se, asen kɛdn kaay kaama.

⁴ Num ute kaay kaamse se 'daarki tɔɔgɔ bini aki kaan do taar tɔɔlin ki. Ken bin se naase aki tɛdn jee *salal ɔɔ dim tap ɔɔ asen daay eyo.

'Tɔndki metn Raa asen kɛdn jeel-taara

⁵ Ken maakse ki jaay nam jeel-taar ey num, ŋ'tɔnd metn Raa an kɛdn jeel-taara. Taa Raa se, naan ed naka ute maraadiŋa ɔɔ uun kaam nam eyo. Deer deer, debm tɔnd meta se, naan an kɔŋ kɛda.

⁶ Num debm jaay ɔaa tɔnd metn Raa num, ŋ'aal maakin paac do Raa ki ɔɔ ŋ'ɔŋte naaja, taa debm maakin naaj naaj se, tec aan gɔɔ maan baar ken kuulu ɔɔ ɔaansin kaam ara kaam ara se.

⁷ Debm bin se, ɔŋten saapm ŋ'ɔɔ naan 'kɔŋ dim gɔtn Mɛljege tu.

⁸ Taa debkilim bin se, ɔŋ saapin inŋ kaam kalan eyo, ɔɔ dim naan 'bɛɛr kuun jaay an tɛdin 'kaan kaama tap ɔɔ, gɔɔ.

Jee daayge ute jee maalge

⁹ Ŋŋ gɛnaa doobm *al-Masi ken debm daaye se, ŋ'tɛdn maak-raapo, taa Raa utu an magalin naanin ki.

¹⁰ Gɛnaa debm maala ken doobm al-Masi ki se kic, ŋ'ɔŋ maakin raapo do ken ken Raa tɛdin ŋ'ɔɔp ron baat se. Taa debm maala se, naan kic utu deel aan gɔɔ pɔɔŋ kambgen maakŋ kaag ki.

11 Taa ken kaada jaay ookoga do onngga se, tuutn ute muge se naatn do pooningen aak bee se le utu sia. Bin bo debm maala kic, bii kalan maakn naabinge tun naan ing ted paac se, naan utu 'kooy deel bin kici.

Nakn naama

12 Maak-raapo deb ken jaay aay kaamin daar toogo ro nakge tun onn ken Raa onn aan don ki. Ken naan jaay on aasinga do ron ki se, naan utu 'kon bedina. Kese bo *kaajn gen daayum ken Raa taadga taad do utu 'keden jeege tun paacn jen se.

13 Ken nam jaay nakn naama aanga don ki num, onten deekn do: kese Raa bo naamuma. Taa Raa se nam tap bo an kon naam jaay an kon 'tedn *kusiñ eyo. Do naan kic le naam nam eyo.

14 Gan debkilimi se jaay nakn naam aanga don ki se, kese saapm jig ey iino maakin ki se bo ken onn naan lee don.

15 Ken saapm jig ey se jaay utu maakin ki num, naan ooj kusiña do ken kusiñ jaay denga roi ki num, oli yo ki.

16 Genaa maakjemge, onten kaanki rose dala:

17 nakgen jiga do aak bee paac se, iino gotn Raa ki, naan bo Mel-kaal gotn wooro. Bere, Raa se, on terl ron aan goo nakgen do naan ken lee terl rode se eyo. Daayum naan ting goon ki.

18 Raa uunoga doa do aajjekiga aan goo ken maakin jen ro ki ute taarin ken met ki se, taa bin bo naajege se, maakn nakge tun naan aaldeno paac se, naajege bo j'aki tedn deete.

'Booyo do 'took uunu

19 'Booyki gɛnaa maakjemge, 'saapki do taar kɛn maam m'je m'asen taad se: naŋa naŋa kic ɓo naar ud bia do taar kɛn k'taadsen se. Ɔo kɛn nam jaay je kuun taara 'taad kic num, ɔŋ roŋ urlu ɔɔ ɔŋten naar tɛdɪn maak-taara.

20 Taa debm jaay maakiŋ taariŋga se, naaŋ kɔŋ tɛdɪn nakŋ kɛn ute doobiŋ eyo aan gɔɔ kɛn Raa maakiŋ jen ro ki.

21 Taa naaŋ se ɓo, nakgen paacŋ asen tujŋ rose se, ɔɔdki dose ro ki ɔɔ nakgen kusinŋ se paac kic ɓo ɔɔdki dose ro ki. Ɔŋki rose urlu gɛn kɔkŋ taar kɛn naase 'booyiŋkiga se, taa taar se ɓo ɔk tɔɔgɔ kɛn asen kaaja.

22 Nakŋ kɛn taar Raa taadsen se, 'tɛdiŋki, ɔŋten 'booyiŋki ute bise sum. Taa debm jaay booy taar kɛn Raa taadiŋ ɔɔ tɛdiŋ ey se, kɛse naaŋ mala ɓo aan roŋ dala.

23 Debm jaay booy taar Raa ɔɔ 'took do ki ey se, naaŋ se tec aan gɔɔ debm aak daan-kaamiŋ maakiŋ kaam-kaay-naaŋ ki,

24 naɓo kɛn naaŋ aak aas jaay ɓaa ɓaa se, kɛn naaŋ ɓo tec ɔɔ di kic ɓo, naar tɛdiŋ dirigi.

25 Num gaŋ debm jeel ɔk *Ko Taar mɛc gɛn Labar Jiga kɛn ɔɔd do jeege maakiŋ kusinŋ ki ɔɔ ɔkiŋ ɔŋ se, kɛn naaŋ jaay booyiŋga se dirigiŋ eyo num iŋg do ki. Debm bin se, maakiŋ-raapo do nakge tun naaŋ tɛd se paac.

26 Debm saap ɔɔ ɔk taar Raa ɔŋɔ jaay ɔŋ ɓɔɓ ɔk rɔɔŋiŋ ey se, kɛse naaŋ dɛrl ro naaŋ maliŋa ɔɔ doobm Raa naaŋ uun se lɛ, ɔs aay eyo.

27 'Booyki! Debm jaay uun doobm Raa mala mala ɔɔ tɔɔl Bubjege tu Raa ki se, kɛse debm kɛn aak do gɛnaalge tu ɔɔ aak do mɛnd-daayge tu

maakŋ dubarŋe ki, ɔɔ bɔɔb ɔk roŋ ro nakge tun kusin ken maakŋ *duni ki.

2

Ɔnten 'bɛerki naapa

¹ Genaaŋge, naasen ken aalki maakse do Meljege tu Isa *al-Masi ki, naan ken debm magala ɔɔ *nookin eem cir paac se, ɔnten 'bɛerki naapa!

² Num aan gɔɔ gɔtn tus ki, jeege dio baado end ɔŋse. Deb kalan tuuso kal te roŋa, tɔlo kɔdɔkŋ daabge jin ki, ɔɔ deb kalan kuuy se, naan debm daaye tuuso kalgen koono.

³ Ken naase jaay aakki debm tuuso kal te roŋ se, naase ɔkin ki ɔŋɔ ɔɔ deekin ki ɔki: «Naai se, 'baa inŋ gɔt ken jiga se.» Ɔɔ debm daaye ki se le, naase 'deekin ki ɔki: «Naai se 'daar daara,» ey le «'Baa inŋ naan ki gam naane.»

⁴ Ken naase 'tedki bin se, kɛse naase 'bɛerki bɛer naap ey la? Bin num kɛse naase 'tedkiga jee kɔjn bɔɔrɔ do jeege tu ɔɔ saapm naase ɔkki do jeege tu se, saapm jig eyo.

⁵ 'Booyki genaa maakjemge: *Raa se dan bɛer tɔɔdo jee daayge taa naade kaal maakde paac do Isa al-Masi ki ɔɔ naade kɔsn gaara tɛle aan gɔɔ ken naan taadga taad jeege tun ken jeŋ se.

⁶ Num gan naase se, jee daayge se, naase aaldeki maak ki eyo! Ey num naade jee maalge se ɔɔ ken lee dabarse ey la? Ɔɔ naade ɔɔ lee tɔk baansen gɔtn kɔjn bɔɔr ki ey la?

⁷ Naaden jee maalge se ɔɔ ken lee naaj ro Meljegen jiga se, ey num ute ro Meljege se ɔɔ Raa danŋeno.

8 Kēn naase jaay ingki do *Ko Taar gēn Labar Jiga se deer deer num aan gōō kēn Kitap taad ɔɔ: *Naai se 'je naapi aan gōō roi mala*, naase 'tēdkiga nakŋ jig aak eyo.

9 Num kēn naase jaay 'bēerki bēer naapa num, kēse naase 'tēdkiga *kusiŋa ɔɔ Ko Taar kēn Raa ɛdo *Musa ki se asen kōkŋ mindse taa naasen uum aaliŋkiga naan ki.

10 Kēn nam jaay took do taarge tun Ko Taar kēn Raa ɛdo Musa ki paac jaay tujŋ te kēn kalan se, kēse aan gōō Ko Taar Raa paac se, naan tujŋga.

11 Taa Raa se taadga taad ɔɔ: *Ŋnten kēesn mēnd nam, ɔnte 'kēesn gaaba nam* ɔɔ tēr taad ɔɔ: *Ŋnten tōl nam*. Num kēn naai jaay ɛs te mēnd nam eyo ɔɔ tōlga nam se, kēse aan gōō naai uum aalga Ko Taar Raa se paac naan ki.

12 Taa naan se ɓo, maam m'taadse m'ɔɔ: do nakge tun naase aki tēda ey lē aki taad se, 'jeelki Raa se asen kōjŋ bōōrō dose ki ute Ko Taar gēn Labar Jigan kēn ɔɔf do jeege maakŋ kusiŋ ki se.

13 Taa debm baate kēejŋ do jeege tu se, Raa kic an kēejŋ doŋ ki eyo. Num debm jaay ɛej do jeege tu se, ɓii kēn Raa kōjŋ bōōrō do jeege tu se, Raa an kēejŋ doŋ ki.

Kaal maaka ute nakgen k'tēda

14 Gēnaamge, kēn nam jaay deek ɔɔ: «Maam se m'aal maakum do *al-Masi ki,» ɔɔ nakgen Raa taad ɔɔ gēn tēda jaay naan ɔŋ tēdiŋ ey se, debm bin se, kaal maakŋ naan se, an kōŋ kaaj ne?

15 Kēn aan gōō gēnaa gaaba ey lē mēnda jaay, ɓii-raa kōsde gōtō ɔɔ kal tuusde kic ɓo gōtō,

16 ɔɔ maakse ki se, deb kalan ɔeekden ɔɔ: «'Baaki ute lapia. ɔn Raa asen keɔn kɔsɔ ɔɔ aki kɔsn te maraadse ɔɔ asen keɔn kal rosege,» ɔɔ jaay eɔden ɔim ey se, taargen bin se ɔs aay eyo.

17 Bin ɔo, ken naai ɔɔ aal maaki do Raa ki ɔɔ 'jeel teɔn beɛ ey se, kaal maakn naai se, kaal maakn rene.

18 Gan deb kalan maakse ki se ɔeek ɔɔ: «Naai se ɔɔ aalga maaki do Raa ki ɔɔ maam se le, m'lee m'teɔ nakgen beɛ. 'Taadum tu naai ɔɔ aalga maaki do Raa ki jaay ɔn 'teɔbeɛ eyo, ɔɔ maam m'ai taadn kaal maakum do Raa ki ken ɔlum m'teɔ nakgen beɛ se.»

19 Naai 'jeel maaki ki ɔɔ Raa se kalin ki sum ɔo Raa. Kese nakn jiga. 'Jeele, sitange kic ɔo jeelin maakde ki bini nabo naanin ki se, naade beere ɔɔ rode ook marga jɛg jɛg.

20 Kalɛ, debm derle! 'Jeele debm aal maakin do al-Masi ki jaay, teɔ nakgen beɛ ey se, kaal maakn naan se, kaal maakn rene.

21 'Jeelki, bubjege *Abraam se teɔ ɔɔ ɔi jaay Raa aakin aan gɔɔ debm daan ki se? Taa naan took je ɔaa kɔjn goonin Isaka gɔtn kɔjn *serke Raa ki*.

22 'Jeele debm jaay aal maakin do Raa ki mala se, 'teɔn nakgen beɛ kici. Taa kaal maaka ute nakgen beɛ ken k'lee k'teɔse naade tum ɔaa taa naap ki ɔɔ kese ɔo teɔ kaal maakn meɔ.

23 Taar ken Raa taadn maakn Kitapin ki se aanga ɔoobin ki ken ɔɔ: *Abraam se aal maakin do Raa ki, ɔɔ naan aakin aan gɔɔ debm daan ki.*† Taa naan se ɔo Raa danin meɔina.

---

* 2:21 Aak Jen 22.9. † 2:23 Aak Jen 15.6.

24 Ute naan̄ se, naase 'jeelki debkilimi jaay Raa aakiñ debm daan ki se, taa ken naan̄ aal maakiñ doñ ki sum eyo, num taa nakgen bæε ken naan̄ lee tɛd̄ se kici.

25 'Jeelki Raabm do dakiñ ken ingo mɛnd kɛsn gaaba se kic bo tɛdo bin kici. Bii kalan̄ naan̄ tɛd̄ bæε jeege tun gaan *Israelge ɔldeno gen kaakñ baara. Jee se, mɛnd se dood̄ ɔkden been̄ ki, bini ɔlden naade aan̄ ɔt te doobm kuuy. Taa bæε ken naan̄ tɛd̄ se bo, Raa aakiñ naan̄ se mɛnd daan ki.

26 Aan̄ gɔɔ debkilimi koñ teecga num ooy se, kaal maakñ do Raa ki jaay ɔñ tɛd̄ bæε ey se, tec bin kici.

3

Rɔɔñɔ se aan̄ gɔɔ pood̄n ken ɔs gɔtɔ (Mt 12.33-37)

1 Genaaenge, maakse ki se, j'ɔñten jeki doobm jaay bo j'aki tɛdn̄ k'dɛnki jee dooy jeege. 'Jeelki naajegen k'je dooy jeege se, *Raa utu ajeki kɔjñ bɔɔɔ dojege tu ɔñ cir gen jeegen ba se paac.

2 Naajege paac se k'lee k'tujki gɔtɔ kaam dɛna. Anum debm jaay taad̄ tujñ ey se, debm bin se debm mɛc ɔɔ aasiñ gen bɔɔbm kɔkñ roña.

3 'Jeelki ken naajege jaay k'lee k'tɔlki aljam taar sɛndge tu se, taa k'tɛddɛki naade 'tookñ taarjege, ɔɔ gɔtn̄ k'jeki bo k'baandɛki sum.

4 'Jeelki markabge se, kɛngen magal magal se kic bo, ɔk naka kalan̄ maak ki cɔkɔ bini. Ɔɔ ken kuulu jaay ɔl makɔñ se deebo doñ ki aan̄ gɔɔ d̄i kic bo, ute nakñ cɔkɔ se sum bo, debm tood̄ñ se, baan̄ gɔt ken naan̄ maakiñ jen ro ki.

5 Rɔɔñɔ kic naan̄ tec bini. Ey num maakñ daa ro ki se naan̄ bo baata, naɔo rɔɔñɔ se taad̄ taargen

magal magala. Aakki naal poodn cəkə se jaay əkga se, kəsn maakn kaaga ute magalin se paac.

⁶ Rəəŋə se naan tec aan gəə poodo əə taargen ing kus paac teeco ro ki. Naan kic 6o maakn rojege tu, əə tujjeki rojege paac paac. Kingjegen iino gətn ken k'toojjeke bini j'anke kooy maak ki se, rəəŋjege se aan gəə poodn əs gəto ken iino gətn *Bubm sitange tun poodn ken dubarin kəŋ nan eyo.

⁷ Jeelki, debkilimi se napar daagen maakn kaag ki, yeelge, kuurge əə kenjgen maakn maane ki paac se, naan 6o debm ken ək təəgə dofe ki əə tədfe naafe tookin taarina.

⁸ Num rəəŋə jaay debm əə an kaasn bəəbm kək se, gəto. Naan se ing kaam kalan eyo əə naan dooc te naa* ken təəl təəl jeege.

⁹ Ute rəəŋə se 6o, naaje k'təəmki Bubjege Raa naan ken Məljege. Ter ute rəəŋə se sum 6o, naaje k'naamki jikilingen ken Raa aaldeno tecin tece.

¹⁰ Ute taar kalan ese sum 6o k'j'əədnki 6ooro jeege tu əə k'naamki jeege kici. Ken deer num, gənaamge, k'j'əntə 'tedki bini.

¹¹ Maan maakn bud ken kalan jaay j'kəŋ ken ing king kaata ute ken jiga se, gəto.

¹² Gənaamge, məŋgə se 'kəŋ koojn lemun eyo. Əə papay se 'kəŋ koojn goyab eyo. Əə gən budn maane se kic 6o bin sum. Maakn budn ken maanin ing king kaata se, 'kəŋ ni maan jiga se, gəto.

Jeel-taar ken iino gətn Raa ki ute gən jikilinge

¹³ Maakse ki se, nanə 6o mətəkə əə jeel-taara se? Debm jeel-taar se, əŋ 'taad jeege tu ute kingina

---

* 3:8 Naa se 6o, saam sum.

maakŋ nakge tun naan̄ tɛd paac se ŋ'əŋ ron̄ urlu
 ɔɔ ŋ'tɛdɪŋ ute jeel-taara.

¹⁴ Num kɛn naase jaay ɔkki maak-kilimi ɔɔ niki
 ro naapge tu se ɔɔ tɛr 'saapki ɓo do naase malinge
 tu sum se, ɔŋten 'tɔɔmki rose ɔɔ taar mɛt ki se, ɔŋte
 'tujin̄ki ute taar-kɔɔbsege.

¹⁵ Num jeel-taar bin se iino gɔtn Raa ki eyo; kɛse
 jeel-taar kɛn iino do naan̄ ki ara sum. Naan̄ se
 jeel-taar gɛn jikilimge ɔɔ naan̄ se iino gɔtn *Bubm
 sitange tu.

¹⁶ Taa gɔtn jaay jeege ɔk maak-kilimi ey ɛ ni ro
 naapge tu se, gɔtn ese jeege tɛd nakge paac ute
 doobin̄ eyo ɔɔ tɛd nakgen paacŋ jig eyo.

¹⁷ Num gan̄ jeel-taar iino gɔtn Raa ki se, deet se
 naan̄ se *salal, naan̄ ɓaano ute tɔɔsɛ daan̄ jeege tu,
 tɛddɛn̄ jeege ɔŋ rode urlu, dode mɔŋg eyo, ɛɛj do
 jeege tu, daayum tɛd nakgen jiga, bɛɛr nam eyo,
 naan̄ tɛd jeege taad taar maakde ki.

¹⁸ Debm jaay je tɔɔsɛ se, naan̄ noog jeege kuuy
 taa king ute tɔɔsɛ kici. Debm bin se nakŋ naan̄ 'kɔŋ
 se nakŋ kɛn ute doobin̄ doobin̄ aan̄ gɔɔ debm ɔɔcga
 maakŋ gɔtin̄ num ɔŋ bɛɛŋ se.

4

*Jeegen je nijim *dunia* (1Pr 5.5-9)

¹ Kɛn ɔlsen jaay tɛdki dɛkɛŋɛ ɔɔ mooyki ute naapa
 tap ɓo ne dɪ? Kɛse nakŋ daa rose jese ɓo ɔlsen 'tɛdki
 nakgen ese.

² Kɛn naase 'jeki dɪm jaay ɔŋki te ey se, ɔlsen
 naase 'tɔɔlki jeege. Naase 'dɔŋki nakgen kɛn naase
 ɔkki eyo jaay ɔŋki te ey se. Naase 'mooyki te naapa

᠔᠔ 'təndki naapa. Kən naase jaay 'jeki naka ᠔᠔ əŋki te ey se, taa naase 'təndkiro te mətɲ *Raa eyo.

³ Naase 'təndki mətɲ jaay əŋki te ey se, taa naase 'təndki te mətɲ jig eyo. Naase əkki saapm jig eyo ᠔᠔ kən əŋkiga kic ʒo, əŋki kutn ɣən nijim daa rose cɛr sum.

⁴ Naase se, jeegen maakse kalaŋ do Raa ki eyo! Naase 'jeelki jeegen jaay je nijim dunia paac se tɛdɣa jee wəəy Raage. Ɔ᠔ debm je nijim dunia se, naaŋ se tɛdɲ debm wəəy Raa.

⁵ Ɔŋten 'saapki əkki taar Kitapm taad se cɛrɛ, kən taad ᠔᠔: Raa jaay ɛdʒeki *Nirl Salal se, taa naajege se k'tɛdkiga jee naange ᠔᠔ naaŋ je ᠔᠔ j'aki kiŋg ute Nirl naaŋ se sum.

⁶ Anum Raa se, bɛɛ naaŋ tɛdʒeki se cir nakge paac. Taa naaŋ se ʒo, Kitap deek ᠔᠔:
Jeegen jaay magal rode naaniŋ ki se Raa tookden eyo.

Num jeegen jaay əəp rode baat naaniŋ ki se, naaŋ tɛddɛn bɛɛŋa*.

⁷ Taa naaŋ se ʒo, naase 'took uunki taar Raa ᠔᠔ 'daarki təəɣə naan *Bubm sitange tu ᠔᠔ naaŋ 'kaaŋ naatn dəkə rose ki.

⁸ 'Baakiro ɣəəɣə cɛɛsn Raa ki ᠔᠔ naaŋ kic adɛ ʒaa ɣəəɣ cɛɛsse ki. 'Tug 'daapki jisege naasen jee tɛdɲ *kusiŋge se. Ɔ᠔dki kusiŋ kən maakse ki, naasen maaksege di di se.

⁹ Ɔŋki maakse 'tuju taa kusiŋ kən naase 'tɛdki. 'Təəyki makəŋə ᠔᠔ eemki nəə, 'kooy koogse se utu 'dɛl keeme, ᠔᠔ maak-raapse se utu 'dɛl maak-tuju.

¹⁰ Ɔəpki rose baata naan Mɛljege tu, ᠔᠔ naaŋ ʒo debm asen kuun rose raan.

---

* 4:6 Aak KKT 3.34.

Ꮕnten kəjŋ bəərə do genaai ki

¹¹ Genaamge, Ꮕnte kəədki naapa. Taa debm jaay taad taargen ing kus 60 ro genaana ki ey le əjŋ bəərə doŋ ki se, kese aan gəə naan taad taargen ing kus 60 ro *Ko Taar ken gen Labar Jiga se. Bin se naan took ing do ki eyo, num naan taad taargen ing kus 60 ro Ko Taar ken gen Labar Jiga ki sum.

¹² Raa se naan kaliŋ ki sum 60 debm kəd Ko Taar jeege tu, əə naan kaliŋ ki sum 60 debm 'kəjŋ bəərə do jeege tu. Ɔə naan sum 60 debm aaj jeege ey le ken utde. Num naai se, nanja kaca jaay 60 'kəjŋ bəərə do naapi ki se?

Ꮕnten magalki rose

¹³ Num 'booyki bεε, naasen ken 'taadki əki: jaaki ey le mətbeeki se, naaje k'kiin 6aa king maakŋ gεger ken se, j'ade 'tɛdn suuk j'ade looko əə j'ade kəŋ gurs dena!

¹⁴ Naase 'taadki bin se, nakŋ ken 'tɛdn mətbeeki se kic 60 naase 'jeelki eyo. Naasen 'tecki aan gəə muubm ken iinə əə naar wək naatn se sum.

¹⁵ Bεεki num, naase aki deek əki: ken Mɛljege je num, ajeki bəəbm kojegə jaay j'aki kəŋ tɛdn nakgen se.

¹⁶ Num naase 'magalki rosege ute taargen naase 'taadki əə magal ro bin se, 6εε, jig eyo.

¹⁷ Taa naan se 60, debm jaay jeel tɛdn bεε əə əŋ tɛdn te ey se, kese naan tɛdga *kusiŋa.

5

Nakŋ əŋ utu 'kaan do jee maalge tu

¹ 'Booyki 6ərse naasen jee maalge se, eemki əə təəd 'təəyki makəŋə, taa nakŋ əŋ utu 'kaan dose ki.

²Maalsege se utu 'ruumu əə kal koonsege se diidi utu aden kəsə.

³Daabsege ute puddagen naase əkki paac se, naanə əs tujdənga. Əə taa kən naade əs tuj cər se sum ʙə, utu asen ʙaa kəkŋ mindse əə naan se utu 'ʙaa kəsŋ daa rose aan gəə poodə. Ey num duni se əppga gəəə 'nanə, nəʙə naase utu iŋg 'tuski tus maala rək.

⁴'Booyki! Jeegen tedsen naabge maakŋ-gətsege tu se, naase 'dərldeki dərle, taa kən naade təd naaba lək təc təc əə naase 'baate kəgdeki gursdege. Taa naan se ʙə jeegen əjseno maakŋ-gətsege se, naade təəd təəy makəŋə, num keem naade se Məljege Sidburku booyga.

⁵Do naan ki ara se, naase əski te maraadse əə 'tədki nakŋ kən maakse jea. Naase 'teerki aan gəə maranjen teer sal sal gən təəl kəsə se.

⁶Naase 'təkkiro mind jee tuj te dīm eyə əə təəldekiro. Əə naade le, tedseno te taar eyə.

Bii kaan Məljege se əppga gəəəə

⁷Genaamge, taa naan se ʙə aayki kaamse bini Məljege ade tərle. Naase aakki debm kursu se, naan tiŋg taak kaama bini maane ʙəəy maakŋ-gətŋ ki, jaay ʙə nakgen naan naab ʙar ki se koojŋ jiga. Naan iŋg aak kaam maan 'keedŋ mət-kijirki bini teecŋ taa ʙar ki cət.

⁸Naase kic num iŋg aakki kaama, aayki kaamse əə əkki maakse təəgə, taa ʙii kaan Məljege se əppga gəəəə.

⁹Genaamge, ənten 'lee mooyki ŋər ŋər te naapa; taa bin se *Raa kic asen kəjŋ ʙəəəə dose ki eyə. 'Jeelki, ʙere, debm kəjŋ ʙəəəə də jeege tu se, aanga taa dəəəse ki.

10 Genaamge, naase 'saapki tu, jee taad taar teeco taar Raa ki do d̄okin̄ ken taado taarge ute ro Meljege se, naade kic dabaroga ɔ aayoga kaamde do ki. Ɔ naase kic uunki doobm naade se.

11 Deere, jeegen paac jaay aasinga do dubarde ki se, naade se ɓo k'taadki j'ɔki, naade se ɓo jee maak-raapge se. Naase 'jeelki metn taar gaabm do d̄okin̄ k'dan̄in̄ Job se, naan̄ aay kaamin̄ aasinga do dubar ken aan don̄ ki. Ɔ do taar t̄olin̄ ki se, naase 'jeelki nak̄n̄ ken Raa t̄edin̄ se. Taa Raa se, naan̄ ɓo debm t̄ed̄ b̄εε jeege tu ɔ εj do jeege tu.

12 Ken bin num genaamge, ɔnten 'naamki rose ute maak̄n̄ raa eȳ l̄e ute do naan̄a, ɔ ɔnten 'naamki ute ro dim kuuy kici. Num ken taarse ɓo met ki, ɔki: «Yεε, met ki» ɔ ken met ki eȳ l̄e, ɔki: «A-a, met ki eyo». Taa ken naase jaay 't̄ed̄ki bin se, Raa kic asen k̄oj̄n̄ ɓ̄ɔɔ dose ki eyo.

'T̄ondki metn Raa

13 Ken nam maakse ki jaay maak̄n̄ dubar ki num, n̄'t̄ond̄ metn Raa. Ken nam jaay maak̄n̄ maak-raap ki l̄e, n̄'t̄oɔm Raa ute kaa.

14 Ɔ ken maakse ki jaay nam k̄ɔn̄ɔ num, n̄'ɔl̄ k'dan̄in̄ jeegen naan̄ jee *egliz ki, taa naade an̄ k̄ɔtn̄ uubu ute ro Meljege, ɔ an̄ t̄ond̄ metn Raa.

15 Jeegen t̄ond̄ meta jaay aal maakde do Raa ki paac se, Meljege aden booyo ɔ debm k̄ɔn̄ɔ se, Meljege an̄ k̄ed̄n̄ lapi ɔ naan̄ 'kiini. Ken naan̄ ɓo t̄ed̄ga *kusina kic l̄e, Meljege an̄ t̄ɔl̄ kusin̄ se naatn̄.

16 Taa naan̄ se ɓo kusin̄ naase 't̄ed̄ki se, naan̄ Raa ki se 'taad̄in̄ki ute naapa ɔ 't̄ond̄ki metn Raa naapge tu, taa aki k̄on̄ lapi rosege. Taa debm daan̄ ki jaay t̄ond̄ meta ḡɔtn̄ Raa ki se, t̄ond̄ metin̄ se ɔk t̄ɔɔḡ aak eyo naan̄ Raa ki.

17 'Jeelki, *Eli ken taaf taar teeco taar Raa ki do dɔkiŋ se, naan̄ kic debkilimi aan̄ gɔɔ naajege sum, naɔo naan̄ tɔnd mɛtn Raa ɔŋ eyo, deekiŋ ɔɔ ŋ'ɔŋte keedn̄ maane, Raa booyiŋ ɔɔ tookiŋ. Gɔtn se, maakŋ ɓaar ki mɔtɔ ute laapɔ mɛɛ se, maane eed te eyo.

18 Ter naan̄ tɔnd mɛtn Raa kuuy daala, ɔɔ maane bɔɔyo do naan̄ ki ɔɔ nakgen do naan̄ ki se, baag koojo gɔtiŋ ki.

19 Genaamge, ken maakse ki jaay nam rɛsn ute dɔobm taar mɛt ki ɔɔ nam kuuy noogiŋ jaay naan̄ ɔk terloga num,

20 'Jeelki, gɛnaa iigga kiigi ɔɔ rɛsŋga rɛs ute dɔobm taar mɛt ki jaay nam maakse ki noogiŋ naan̄ ɔk terloga se, kɛse naan̄ aajiŋga maakŋ yo ki, ɔɔ kusingen dɛn se lɛ, Raa adɛn tɔɔl naata.

Kitapm kɛn Raa dɔɔko kiji ute jeege New Testament in Kenga

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kenga

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kenga

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

de2980b7-692d-557d-af49-da5784485d94